

et locum pedum meorum glorificabo. LXX. verunt : Gloria Libani ad te venit, in Cyparisso, et pino, et Cedro simul. Has arbores gloriam Libani appellat, quae amoenum reddiderunt, atque conspicuum Libanum. Sed figurate & spiritualiter accipiendae cum S. Hieronymo pro viris doctrina & sanctitate praestantibus.

S. Hierony.

Pulcherrime arbores exstant viri doctrina & sanctitate conspicui.

Sozomenus.

Isai. 61. 3.

Vatab.

Origenes.

Numer. 24.

prope aquas. Atque Origenes Hom. 17. in Numeros, haec ad perfectorum coetum transfert; quorum corpora tabernacula, vel ut ipse vertit, Domus Jacob appellari putat: Jacob est enim corpus laudabile cum continentia, & castitate, nonnunquam etiam cum martyrio decoratur. Eorundem vero animas, tentoria, seu tabernacula Israel vocari existimat: Tabernacula ad animas perfectas referri possunt, quibus & nomen a videndo Deum convenit Israelis. Quod plane in Religiosum statum apprimè cadit, virosque Religiosos. Hos vocat valles nemorosae, Hebraice, sicut valles expandentes, scilicet arborum suarum ramos. LXX. sicut valles obumbrantes; nec non Hortos juxta fluvios. Vel ut Origenes, & alii legunt; ut paradisi super flumina. Rursum eos appellat tabernacula, quae fixit Dominus. Vatablus, & Chaldaeus effertur: arbores aromaticas, quas plantavit Dominus. Ac denique Cedris comparantur, juxta aquas. Audi S. Athanasium in vita S. Antonii. Quis tantum Monachorum agmen aspiciens, quis virilem illum concordiae coetum cernens, in quo nullus nocens, nulla detractio susurronis, sed multitudo abstinentium; non in hanc statim erumpet vocem? Quam bone domus tuae Jacob, tabernacula tua Israel! tanquam nemora obumbrantia, tanquam paradisi super fluvios, tanquam tabernacula, quae fixa sunt a Domino, tanquam Cedri Libani circa aquas. Quid luculentius? Et quid plura pro Religiosorum coetu, paradiso deliciarum fertili, virtutum fructibus praedivite, & arborum varia & numerosa prole?

1654 Postremum Isaiae testimonium ex c. 61. desumo: cum enim de Ecclesia universali praenunciasset, subexit v. 3. Et vocabuntur in ea fortes justitiae, plantatio Domini ad glorificandum. Hebraice, fortes justi in ea erunt. LXX. vertunt; generationes justitiae. Tigrina, & Castro, ac multi alii communiter ex Hebraeo transferunt, arbores justitiae; quod ex sequentibus verbis confirmatur: plantatio Domini ad glorificandum. Vatablus explicat: arbores justitiae, id est, homines, qui proferant fructus justos & bonos. Hi procul dubio viri Religiosi sunt, qui quod rectum est, aggrediuntur, & peragunt; qui nihil audent non justum, nihil volunt nisi quod recta ratio, aequitasque praescribit; qui uberes, ac suavissimos justitiae, id est, totius sanctitatis, fructus ferunt. Verè ipsi arbores justitiae: de quibus praeclare Origenes Hom. 16. in c. 26. Levitici. Habemus, inquit, arbores intra nos. Non est ficus, neque malus, nec vitis; sed una arbor justitiae vocatur, alia prudentia, alia fortitudo, alia temperantia nominatur. Et si vis, majorem adhuc arborum multitudinem discere, quibus fortasse dignius putabitur consistit Paradisi Dei. Est enim ibi arbor pietatis, est & alia arbor sapientiae, est & alia disciplina, est & alia scientia boni & mali. Super omnia verò est & arbor vitae. Ecce quales arbores in Religiosis Familiis nascantur, ecce quales fructus Religiosus ferat status; verè Dei Paradisi, verè plantatio Domini ad glorificandum: id est, ut glorificem me in illis; aut, ut ex illis glorificer, explicat Vatablus. O quam gloriosus apparet Christus Dominus, quam gloriosè exaltatus in sacris Religiosorum Ordinibus! Sicut Cedrus, sicut Cypressus, sicut plantatio rosae, sicut oliva speciosa, sicut planus. O verè Dei manu plantatus Paradisi voluptatis.

1656 Hinc nova quadam lux affulget illis Pf. 44. verbis: Astitit Regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate. De Ecclesia sermo est, vel de B. Virgine omnium Imperatrice. Sunt qui per hanc Reginam adumbrari putent Statum Religiosum. Sed quid, quæso, est, quod aurata hæc Ecclesiae, vel Desiparæ vestis circumdata varietate sit? Si grammaticalem sensum spectet, & vocem Hebraeam Rikmah, seu rekmoth, vestimentum commendatur non solum aureum, sed varium, variegatum, varietate acupictum, seu Phrygionicae artis puncturis distinctum. Si verò (ut alii volunt) hæc varietas telae ipsi intexta sit; sic illam concipe, ut aureorum lictorum permutatione, artificiosaque diversi coloris filamentorum depressione, immissione, elatione, multiplices, eaque pulcherrimae rerum imagines efformatae apparerent. Arbores, & plantae, lilia rosaeque, & hujusmodi formae aliae expressae in hoc Ecclesiae amictu recenserentur ab expositioribus sacris, ex veterum more; qui vestes variis illis figuris seu pictas, seu intextas portare consueverant. De quo plura nostri Pineda lib. 5. de Rebus Salomonis ad illum Pf. 44. Prædus in cap. 16. Ezechiels, & Sherlogus in c. 1. Canticorum Vestigatione 15. Sectione 2. Operam lusero, si veterum testimonia referre velim. Itaque illa in chlamyde fila aurea, & holoserica in multiplices ducta, reductaque ambages frondescebant in nemora, assurgebant in montes collesque; spatiantur in valles, formabantur in lilia rosaeque.

1657 Si autem principem sensum hujus hemistichii, circumdata varietate, inspiciamus; & quid artificiosa illa, pulchra, varia, & amœna Ecclesiae, aut Desiparæ veste adumbratur, scire cupimus, ardet summopere nostri Alcazaris mens seridè existimantis, tot tam variaeque Religiosorum Ordinum instituta figurari. Quae

etiam montes, in quos ipse dividitur, singulis Monachorum Religiosis familiis; deinde quatuor illa loca singulatim reliquis Religiosorum Ordinibus concinnè, Deo dante, adaptabimus. Atque ex supra stabilitis n. 1607, mons Libanus extat, id est, multa nomina habens juxta montium diversitatem, in quos ipse partitur. Quinque sortitur nomina. Ea sunt 1. mons Galaad. 2. mons Libanus. 3. mons Amanâ. 4. mons Sanir. 5. mons Hermon. Totidem numerare licet Religiosas Monachorum familias; quarum princeps, & quasi caput, si pervetula ejus origo expendatur, extat dubio procul religiosissimus Carmelitarum Ordo.

Quae interpretatio adscribenda in primis est Sancto Bernardo in Apologia ad Guillelmum Abbatem, & Petro Blesensi in Invectiva, & Epist. 97. quibus subscribit nosster Nigronius in Regulas Communes nostrae Societatis in tertia Tituli parte numero 8. & nosster Suárez tom. 4. de Religione Tractatu 9. lib. 1. cap. 1. num. 12. Bernardi verba de Religiosa Ecclesia loquentis, sunt: Quae utique iam pluribus, tamque variatur dissimilibus Ordinibus, utpote Regina, quae in Psalmo legitur, circumdata varietatibus. Ecce quod spectet illa tam amœna, tam florida in Ecclesiae seu Desiparæ paludamento varietas. Arborum & plantarum, montium, & vallium imaginibus erat intermixta vestis. Cedrus in Libano, Cupressus in monte Sion, Palma in Engaddi, plantatio rosae in Jericho, oliva speciosa in campis, plantans juxta aquam in plateis, discoloribus filis, aureisque, ac fulgentibus gemmis & margaritis ibi subtiliter & ingeniosè, mirabilique varietate distincta & efformatae conspiciebantur; quibus procul dubio Regularium Ordines inter se sine particulari, muneribus, ritibus, habituque diversi designabantur. Hi Religiosorum Ordines sunt, qui Ecclesiam & Desiparam pulchrâ exornant varietate, qui tantæ Reginae multicolorem cultum subministrant. Verè Isaia cap. 49. 18. ad Evangelicam Ecclesiam, ad Dei Genitricem: Omnibus his velut ornameto vestieris, & circumdabis tibi eos quasi sponsa. Sic splendide vestiuntur & ornantur variis Religiosorum Ordinibus. Sed jam de singulis singulatim agamus, prout nostra tulerit ingenii tenuitas.

S. Bernard.

Isai. 49. 18.

SECTIO XXXVI.

De pervetusto, & sacro Carmelitarum Ordine Eliano per montem Galaad, Libani caput, praesignato.

1658 IN primis montem Libanum, & eos etiam montes, in quos ipse dividitur, singulis Monachorum Religiosis familiis; deinde quatuor illa loca singulatim reliquis Religiosorum Ordinibus concinnè, Deo dante, adaptabimus. Atque ex supra stabilitis n. 1607, mons Libanus extat, id est, multa nomina habens juxta montium diversitatem, in quos ipse partitur. Quinque sortitur nomina. Ea sunt 1. mons Galaad. 2. mons Libanus. 3. mons Amanâ. 4. mons Sanir. 5. mons Hermon. Totidem numerare licet Religiosas Monachorum familias; quarum princeps, & quasi caput, si pervetula ejus origo expendatur, extat dubio procul religiosissimus Carmelitarum Ordo.

Libani multa nomina, & partes.

Vetustus Carmelitarum.

1659 Etenim cum videam hanc nobilissimam familiam à temporibus Prophetarum, & signatim à sanctissimi Eliae institutione suam trahere originem, & quasi hæreditariam successionem; idque septem Pontificum Sixti IV. Joannis XXII. Julii III. Pii V. Gregorii XIII. Sixti V. & Clementis VIII. auctoritate roboratum animadvertam; cum videam à Sixto V. huic sacro Ordini jure merito datum, ut Eliam & Eliae discipulum Elifæum tanquam suæ institutionis Patriarchas festivè colant: cum videam tot, eosque nobilissimos scriptores, & è nostra Jesuitarum familia quamplures, vetustissimam hanc traditionem suscipere, nefas duxi nonnihil huic sacræ Carmelitarum fa-

miliæ de sua vetustate detrahere. Idcirco sub montis Galaaditani typo eam esse prædictam ab Ecclesiastico affirmo, præsertim cum non potest Libani. Verim à Jeremia cap. 22. 6. Galaad caput Libani appellatum: Galaad tui mibi caput Libani. Rectè ergo in eo monte, qui caput, & principium Libani extat, ea debet Religiosorum familia adumbrari, quæ vetustatis ordine, caput est, ac veluti principium cæterarum. Nec desunt huic nostræ existimationi fulcimenta alia. Nonnulla attingo.

1660 Primum desumo ex ipsius sanctissimi Patriarchæ Eliae patria, & habitacionis loco, ubi religiosum coetum inchoavit. Ut enim graves observant scriptores, & omnium optimè Joannes ille Jerosolymitarum Antistes, ordine quadragesimus quartus (de cuius auctoritate, ne ulla ex parte nutare possit, dicam inferius) in libro de Institutione primorum Monachorum cap. 1. Ortus est Elias in civitate Theba, quæ est in regione Galaad, quæ ab ipso monte nomen est sortita, sicut & regio monti illi circumvicina, trans Jordanem sita, in sorte dimidiæ Tribus Manasse. De quo etiam Dorotheus in Synopsi to. 7. Bibliotheca veterum Patrum, & Adrichomius in Tribu Gad, n. 47. vide 3. 17.

Joann. Jerosolymi.

1661 Secundò, S. Epiphanius de vita, & interitu sanctorum, & Dorotheus in synopsi affirmant, Eliam non solum in regione Galaaditana natum, & educatum, sed & ibidem habitasse. Neque est improbabile (addit nosster Sanctius ad lib. 3. Reg. c. 17.) etiam ibi, antequam in terram, quæ verè promissionis dicitur, aut ipse ultrò, aut certè evocatus à Deo ingrederetur, extra montem Carmelûm instituisse aliquam Religionis formam, & ibi religiosum habuisse coetum, quem tamen postea in montem Carmelûm secum adduxit.

Tertiò, expendum ad rem nostram Michæe testimonium c. 7. 14. Pasce, Domine, populum tuum in virga tua, gregem hæreditatis tuæ, habitantes solos in saltu (id est, in Carmelo.) In medio Carmeli pascuntur Basan, & Galaad juxta dies antiquos. Postrema hæc verba sic illustrat Joannes ille Præsul: Intellexit autem per Basan, & Galaad Monachos montis Carmeli: tum primò, quia quam plures eorum erant tum de regionibus Galaad, & Basan oriundi: tum secundò, quia Basan interpretatur pinguis, & cæterus horum Religiosorum fiebat in medio Carmeli pinguis pascuis divinis, scilicet doctrinis vetera religionis. Galaad quoque interpretatur aceruus testimonii: & Deus centum horum Monachorum acervavit in monte Carmeli in testimonium contra populum Hebraeorum. Quid pro argumento nostro potius & antiquius? Quandoquidem mons Galaad, ejusque etymon, nomen quoque indiderat Elianis Monachis. Adde, Galaad locum esse, quò Jacob pervenit fugiens Laban Genes. 32. unde interpretatur etiam transmissio testimonii; ut designetur illorum Monachorum recessus à pravis & mundanis affectibus, & à communi hominum convictu. Ipse enim Elias (ait Jean. Jerosol. cap. 2.) obtentu contemplationis divinae, & desiderio sublimioris profectus, longè ab urbibus recedens, & seipsum cunctis terrenis, ac mundanis exuens, Religiosam, ac prophetalem vitam primus hominum à proposito ducere cepit, quam sancto mandante, & dictante Spiritu influvit.

Michæ. 7. Carmelitani à Michæe laudati.

Joann. Iero-

Galaad etymon.

Joann. Iero-

1662 Ex quibus etiam verbis claret, quò pacto facer Carmelitarum Ordo caput sit, ac prin-

